

קוג:

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

עין משפט
נר מצווה

י א ב מיי מיה מלי
תולת הלכה א סתם שני
ז טפחיים מים טי יטו
ספיק ד:
יח ג ד ה ו מ' ס"ג
ה הלכות סנהדרין הלכה
ה ה סתם טעם טו טי טימ
ס' נר מצווה:

רבינו גרשום

יורה את בנה תנא בני
אחיזה יורשין אחות אמן:
קא קעי למאי הלכתא. קא
תני ולא בנות אחיות וכו'
אם אין להם אחים אמאי
לא ירית בנות: אמר רב
ששת לקים קמי. כלומר
וראי ירושת בנות אחיות
היבא בליה לה אחי אבל
אם אית להו אחי הם
קודמין ליריש ולא בנות
וכי ויכי רבוי אמן יומי
קודמין לבנות הכי נמי קמי
רוחיה: ויריש אחות קמיש
ירושא שניה. וכל הפאטור
מן קרובים שפטרתי עני
הוא לובי חבירו שלמעלה
מפני: קמיש שניה. הריני
ירושא של שאר קרובים
לירושא שהנה רחא דאם
יש לו בן והבן קודם לבת:
ודלמא דני נחלות. אי אתא
דן בליה: אורעה כמו
מאורע. כל הפרשה כולה
של נחלות להיות דין וכרוב
ירודה בו והאי קרא בסוף
פרשת נחלות תריב: שלשה
שנכנסו לבקר את החולה
ולא נכנסו אל על שני עמי
צוואה ולא להיות דיינין
כי אם לבקר: רצו כותבין.
עדות צוואה אחת שכימ
שחילק נכסיו לירושין: רצו
עושין דין. שאם נתן לבי
שלא היה ראוי לירש או
שחייב להן אביהן ירושה
על רצה אחת מן החלק
לא אחיו או לא נתן לכבוד
פי שנים ברין תורה יחילין
לעשות ברין וכוסין אחי
בניה עושין הוראלי דני
עניו עושין דין דני עני
[דנין ממונת: ב כותבין
ומקבלין עדות וניהו ואין
רשאין לרין דאין בית דין
מחמת כפי: לא שני. ודעו
חובות רצו עושין דין: אלא
כאם שנכנסו לבקר

ירוש אותה מקיש בו. אע"ג דליטריך לכדאמר לעיל הכא לא
דריש אלא מיי' כדפירש בקונטרס: מקיש ירושה שניה
בראשונה. פי' בקונטרס ראשונה בן וכת דהך ירושה כמד בירובה
שניה היינו בן הבן וכת הבן בן הבת
לנחות ולרש נכסיו האח ואין נראה
לר"י דמשמעו הכי דל"כ מירושא
שניה לא שמשני דכני אחות קודמין
לבנות אחות אלא נראה לר"י לירושא
דכתיבי בקרא והבן דרשין להו לקמן
(דף קטו). מאין לו עיין עליו ומה
שפירש נמי בקונטרס לחמות האב
קודמין לבני אחי האב (ו) אגב
חורפיה לא עיין בה דהא תנן (סג) כל
הקודם לנחלה יורשי קודמין:
אורעה כל הפרשה כולה להיות
דין. פי' שפירשה ענין
זה שרין שלשה לחוקת נחלה כמו
בדין וקשה לפירשו דל"כ אמאי
מיימי דרב יהודה והא רב יהודה לא
איייר בקונטרס אלא מיייר בדבר שרין
בו דין גמור ועוד דהוא ליה למימר
חלוקת נחלות קא אמרת לא דין
נחלות אלא מפרי' אורעה כל הפרשה
כולה להיות דין לענין שעל כרחם של
עומדים סג בשעת נראה ועושין דין ולא מני
האי למימר אימי רוצה
לדון לפניכם אלא לפני ב"ד הגדול או לפני
ב"ד חשוב שנעירי אלא
על כרחו מקבל אותן בדיינין ולא מיייר
במתנת שכיב מרע דהא לא
הוו דבריו ככתובין וכמסורין אלא
מדברין אלא מיייר כשנתן קנין
דניו במתנת בריא מעשיו אם ימות
וקרי לה נחלה לפי שהיא
כעין נחלה שאינו קונה אלא
לאחר מיתה ולר' יוחנן בן ברקא
אמי שפיר אפילו בלא קנין
דלמא כמתנתין [למן דף קל]. אם
אמר על מני שראוי לירושא
דבריו קיימין מן התורה וה"א
הא דלמא פרק אחד דניו ממונות
היינו (סנהדרין דף לז:) ור"מ
דמקיש ריבוי נכסים מה נגעים
ביום אף ריבוי ביום האי ביום
הנחילו מאי עבד ליה מיבעי
לכדמי רבה בר חנינא והשאה
אי מיייר דבר שרין בו דין גמור
הא שמשני ליה מתיקשא דריבוי
נגעים ואמאי ליטריך ביום
הנחילו ולפירוש הרשב"ם
אמי שפיר דליטריך לחלוקה
בעלמא ולא הייתי מרין ביום
דומיא לחלוקה שומטת בעלמא
ואומר ר"י דלפי נמי ליטריך
דס"ד כיון דמשונה משאר דיינין
שדנין בעל כרחו ה"א דנין אפילו
בלילה:

ואלו ירושות חלק אביהן וכן הלכה: ביום הנחילו. הוא מני למכנס
בנחילו: ביום אשה מפיל נחלות. לקמיה מפרש לה: אל אבי
כו'. סבור היה דהאי מפיל נחלות כלומר מת ביום מפילין הנחלות
ליורשין שאם מת ביום יירשו בניו נכסיו: דלמא דין נחלות קאמר.
שאיין דנין אותן אלא ביום כשאר דיני ממונות דכתיב בהו (ירמיה כא)
והנחילתי את ארצם לבני יורשתי וכו'. ומה שכתבנו שפירשנו
דמניא דכתיב בסוף פרשת נחלות והיתה לבני ישראל לחוקת משפט
מדקרי להו משפט ש"מ כל שאר נחלות נמי ביום ואי משום דכתיב [שמות יח]
ושפטו את העם בכל עת הא אוקמינה רבא בסנהדרין בפרק אחד
דיני ממונות וה"א (לז:) לגמרי דין נחלות דין גמור דלהכי כתיב
ביום הנחילו והיינו דמנן [סג לז:] דיני ממונות דנין ביום וכו'. בליה:
דמניא כו'. כלומר דהכי נמי אשכחן בבבביתא אחריתי דמשו להו
לכל נחלות דין סד"א חילוק נחלות הרי הוא בחלוקת שותפין בעלמא
ולא חשיב דין קמ"ל ומיהו תרוייבו קראי לריבוי ביום הנחילו ליטריך
לחללת דין דכיום וחקת משפט אטריך לרביי כל שאר נחלות
דליהו דין דהאי ביום הנחילו לא איירי אלא בכן הירושא אביו לחוד:
אורעה. לשון מאורע לשון ויקר מקרה (רות ג) כלומר נסתיימה

למאי הלכתא אמר רב ששת לקדם תני
רב שמואל בר רב יצחק קמיה דרב הונא וירש
מקיש ירושה שניה לירושא ראשונה מה
ירושא ראשונה בן קודם לבת אף ירושה
שניה בן קודם לבת תני רבה בר הונא
קמיה דרב נחמן יהיה ביום הנחילו את בניו
ביום אתה מפיל נחלות ואי אתה מפיל נחלות
בליה א"ל אביי אלא מעתה דשכיב ביממא
הוא יריתי ליה בניה ילמא דין נחלות קא
אמרת דתניא יהיה לבני ישראל לחוקת
משפט יהודה כל הפרשה כולה להיות דין
וכדבר יהודה דאמר רב יהודה השלשה
שנכנסו לבקר את החולה רצו כותבין
רצו עושין דין השנים כותבין ואין עושין
דין ואמר רב חסדא לא שנו אלא ביום
אבל

למאי הלכתא אמר רב ששת לקדם תני
רב שמואל בר רב יצחק קמיה דרב הונא וירש
מקיש ירושה שניה לירושא ראשונה מה
ירושא ראשונה בן קודם לבת אף ירושה
שניה בן קודם לבת תני רבה בר הונא
קמיה דרב נחמן יהיה ביום הנחילו את בניו
ביום אתה מפיל נחלות ואי אתה מפיל נחלות
בליה א"ל אביי אלא מעתה דשכיב ביממא
הוא יריתי ליה בניה ילמא דין נחלות קא
אמרת דתניא יהיה לבני ישראל לחוקת
משפט יהודה כל הפרשה כולה להיות דין
וכדבר יהודה דאמר רב יהודה השלשה
שנכנסו לבקר את החולה רצו כותבין
רצו עושין דין השנים כותבין ואין עושין
דין ואמר רב חסדא לא שנו אלא ביום
אבל

למאי הלכתא אמר רב ששת לקדם תני
רב שמואל בר רב יצחק קמיה דרב הונא וירש
מקיש ירושה שניה לירושא ראשונה מה
ירושא ראשונה בן קודם לבת אף ירושה
שניה בן קודם לבת תני רבה בר הונא
קמיה דרב נחמן יהיה ביום הנחילו את בניו
ביום אתה מפיל נחלות ואי אתה מפיל נחלות
בליה א"ל אביי אלא מעתה דשכיב ביממא
הוא יריתי ליה בניה ילמא דין נחלות קא
אמרת דתניא יהיה לבני ישראל לחוקת
משפט יהודה כל הפרשה כולה להיות דין
וכדבר יהודה דאמר רב יהודה השלשה
שנכנסו לבקר את החולה רצו כותבין
רצו עושין דין השנים כותבין ואין עושין
דין ואמר רב חסדא לא שנו אלא ביום
אבל

למאי הלכתא אמר רב ששת לקדם תני
רב שמואל בר רב יצחק קמיה דרב הונא וירש
מקיש ירושה שניה לירושא ראשונה מה
ירושא ראשונה בן קודם לבת אף ירושה
שניה בן קודם לבת תני רבה בר הונא
קמיה דרב נחמן יהיה ביום הנחילו את בניו
ביום אתה מפיל נחלות ואי אתה מפיל נחלות
בליה א"ל אביי אלא מעתה דשכיב ביממא
הוא יריתי ליה בניה ילמא דין נחלות קא
אמרת דתניא יהיה לבני ישראל לחוקת
משפט יהודה כל הפרשה כולה להיות דין
וכדבר יהודה דאמר רב יהודה השלשה
שנכנסו לבקר את החולה רצו כותבין
רצו עושין דין השנים כותבין ואין עושין
דין ואמר רב חסדא לא שנו אלא ביום
אבל